

تحقیقی

اثر ویتامین D به عنوان مکمل دارویی در سیر درمان بیماران مبتلا به سل ریوی

دکتر سیدمحمد علوی^{۱*}، غلامحسین سفیدگران^۲، علی الباجی^۳، دکتر احمد نژاد سلامی^۴

۱- دانشیار گروه بیماری‌های عفونی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جندی شاپور اهواز، مرکز تحقیقات بیماری‌های عفونی و گرمسیری جندی شاپور. ۲- کارشناس مبارزه با بیماری‌ها، مرکز بهداشت شهرستان اهواز. ۳- کارشناس ارشد بهداشت و مربی هیأت علمی دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جندی شاپور اهواز. ۴- پزشک عمومی، پزشک هماهنگ‌کننده سل مرکز بهداشت استان خوزستان.

چکیده

زمینه و هدف: ویتامین D در پاسخ ایمنی بر علیه مایکوباکتریوم تویرکلوزیس دخالت دارد. این مطالعه به منظور تعیین اثر ویتامین D به عنوان مکمل دارویی در سیر درمان بیماران مبتلا به سل ریوی انجام شد.

روش بررسی: این کارآزمایی بالینی روی ۹۶ بیمار مبتلا به سل ریوی که از نظر گروه سنی و جنس همسان‌سازی شده بودند؛ در شهرستان اهواز طی سال‌های ۸۸-۱۳۸۷ انجام شد. بیماران سن ۱۸ سال یا بالاتر داشتند و در آنان آزمایش خلط از نظر باسیل اسیدفست (AFB) مثبت بود. بیماران به صورت تصادفی در دو گروه مداخله و شاهد تقسیم شدند. گروه مداخله تحت درمان استاندارد ضدسل (۶ماهه) به همراه ویتامین D (۸۰۰ واحد در روز) و گروه شاهد فقط تحت درمان استاندارد ضدسل قرار گرفتند. آزمایش خلط بیماران از نظر AFB در پایان ماه‌های اول، دوم، سوم، چهارم و ششم پیگیری شد. داده‌ها در نرم‌افزار SPSS-16 و با استفاده از آمار توصیفی و آزمون تی و کای دو و تست دقیق فیشر تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین سنی بیماران در گروه‌های مداخله و شاهد به ترتیب $39/1 \pm 17/8$ و $38/3 \pm 17/6$ سال بود. میزان کلی بهبودی در گروه مداخله و شاهد به ترتیب $93/8$ درصد و $95/8$ درصد بود که تفاوت معنی‌داری نداشتند. میزان خلط منفی در گروه مداخله در پایان ماه‌های اول، دوم، سوم، چهارم و ششم به ترتیب $76/7$ درصد، $78/5$ درصد، $93/8$ درصد، $93/8$ درصد و $93/8$ درصد و در شاهد به ترتیب $35/8$ درصد، $66/7$ درصد، $91/7$ درصد، $95/8$ درصد و $95/8$ درصد بود. اختلاف بین دو گروه در پایان ماه اول و در پایان ماه دوم معنی‌دار بود ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که ویتامین D به عنوان مکمل درمان ضدسل باعث بهبود نتیجه کلی درمان نمی‌شود؛ ولی سبب تسریع در پاک شدن بیماران از باسیل سل می‌شود.

کلید واژه‌ها: ویتامین D، سل ریوی، مایکوباکتریوم تویرکلوزیس، درمان ضد سل، اهواز

* نویسنده مسؤول: دکتر سیدمحمد علوی، پست الکترونیکی: alavi1329dr@yahoo.com

نشانی: اهواز، خیابان فلسطین، بیمارستان رازی، بخش عفونی، تلفن: ۳۳۲۵۹۳۶ (۰۶۱۱)، نمابر: ۳۳۳۶۵۱۳

وصول مقاله: ۸۸/۱/۱۷، اصلاح نهایی: ۸۸/۵/۱۰، پذیرش مقاله: ۸۸/۵/۲۴